

neprijatelj zemljovlasnik; on, dakle, dokazuje protiv sama sebe. Bez kapitala zemljoposjed je mrtva, bezvrijedna materija. Njegova civilizirana pobjeda jest upravo to što je namjestio mrtve stvari otkrio i stvorio ljudski rad kao izvor bogatstva. (Vidi: Pol-Luj Kurijs, Sen-Simon, Ganil, Rikardo, Mil, Mak Kalok, te Destit de Trasi i Mišel Ševalje.)

Iz zbiljskog toka razvitka (ovdje umetnuti) slijedi nužna pobjeda kapitalista, tj. razvijenog privatnog vlasništva nad nerazvijenim, polovičnim, nad zemljoposjednikom, kao što već mora pobijediti: kretanje nepokretnost, otvorena, samosvjesna besmrtnost prikrivjenu i nesvjesnu, gramzivost pohlepu za uživanjem, otvoreno neobuzdana spretna sebičnost prosvjećenosti lokalnu, obazrivu, pro prostu, tromu i fanatičnu sebičnost praznoverja, kao što novac mora pobijediti drugi oblik privatnog vlasništva.

Države koje nešto slute o opasnosti razvijene slobodne industrije, dovršenog čistog morala i dovršene humane trgovine, pokušavaju da zaustave kapitaliziranje zemljoposjeda - ali sasvim uzaludno.

Zemljoposjed, u svojoj razlici od kapitala, jest privatno vlasništvo, kapital prožet još lokalnim i političkim predrasudama, koji još nije sasvim došao sebi iz svoje zapletenosti sa svijetom, tj. još je nedovršeni kapital. U toku svoga svjetskog stvaranja on mora doći do apstraktnog, tj. čistog izraza.

Odnos privatnog vlasništva jest rad, kapital i njihov odnos.

Krijetanje koju moraju prijeći ti članovi jest:

Prvo - neposredno i posredovano jedinstvo jednog i drugog.

U početku kapital i rad još ujedinjeni; onda, doduše, odvojeni i otudjeni, ali uzajamno se podižući i unapređujući kao pozitivni uvjeti.

Drugo. Suprotnost jednog i drugog. Oni se uzajamno isključuju; radnik vidi u kapitalistu svoje nepostojanje, i obratno; svaki pokušava da drugome oduzme njegovo postojanje.

Treće. Suprotnost svakog samom sebi. Kapital = nagomilani rad = rad. Kao takav on se raspada na sebe i svoje kamate, kao što se ove opet raspadaju na kamate i dobit. Potpuno žrtvovanje kapitalista. On prelazi u